

Disentangling Financial Reporting Quality (DISFRQ)

Aljinović Barać, Željana

Data management plan / Plan upravljanja istraživačkim podacima

Publication year / Godina izdavanja: **2023**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:619026>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

Plan upravljanja istraživačkim podacima

Opće informacije		
	Ime i prezime predlagatelja	Željana Aljinović Barać
	Matična organizacija	Ekonomski fakultet u Splitu
	Naziv projekta	Raščlamba determinanti kvalitete financijskog izvještavanja
	Upravitelj podacima	Željana Aljinović Barać, zbarac@efst.hr
1.	Prikupljanje podataka i dokumentacija	
	Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite format, vrstu i opseg podataka)	<p>Podaci koji će se prikupljati obuhvaćaju dva seta podataka, jedan za ostvarivanje ciljeva O1 i O2 (dalje u tekstu: Set 1) te drugi set podataka potreban za ostvarivanje cilja O3 (dalje u tekstu: Set 2).</p> <p>Set 1 obuhvaća ručno prikupljene podatke iz javno dostupnih godišnjih financijskih izvještaja listanih poduzeća u Hrvatskoj, i to: podatke iz bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom tijeku, bilješki uz financijske izvještaje i revizorskog izvješća. Podaci su pohranjeni u XLS datoteci. Prikupljeni podaci iz nerevidiranih i revidiranih financijskih izvještaja svih izdavatelja čije dionice kotiraju na Zagrebačkoj burzi u razdoblju od 2009. do 2018. čine datoteku s oko 1000 opažanja, a veličina datoteke bi trebala iznositi maksimalno 3 MB.</p> <p>Set 2 podataka će se sastojati od odgovora na upitnik kreiran u Google Forms-u za pilot istraživanje i u LimeSurvey za glavno istraživanje, te odrađene polustrukturirane intervju. Prikupljeni podaci će obuhvaćati odgovore na okvirno 15 pitanja podijeljenih u 4 područja: kvaliteta financijskih izvještaja; etički okvir u poduzeću; primjena načela računovodstvene etike; te demografska i druga pitanja, koji će biti poslani rukovoditeljima računovodstva u listanim poduzećima u HR, tako da bi datoteka trebala sadržavati barem 50 opažanja. Podaci će biti pohranjeni u XLS datoteci, a veličina datoteke bi trebala iznositi maksimalno 1 MB.</p>
	Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite metodologiju i procese osiguranja kvalitete te načine organiziranja podataka)	<p>Za Set 1, podaci će se prikupljati preuzimanjem podataka s web stranica Zagrebačke burze. Nakon preuzimanja, sirovi podaci će se ručno prebaciti u XLS datoteku, nakon čega slijedi provjera i čišćenje podataka kako bi se utvrdilo jesu li unosi valjani (npr. provjera stanja na pojedinim pozicijama financijskih izvještaja u skladu s relevantnim računovodstvenim načelima i postulatima). Osim toga, provest će se ručna usporedba vrijednosti u datoteci s pročišćenim podacima i vrijednosti u datoteci sa sirovim podacima za unose kod kojih postoji značajno odstupanje u trendu po pozicijama izvještaja, unose koji su netipične/stršeće vrijednosti (outlieri) te za 50 nasumično odabranih unosa. Radi obrade, podaci su izvezeni u Stata program i pohranjeni u DTA obliku.</p> <p>Za Set 2, podaci će se prikupljati slanjem upitnika ciljanim skupinama sudionika. Nakon preuzimanja podataka s Google Forms/LimeSurvey servisa podaci će biti pohranjeni u obliku XLS datoteke. Audio zapisi s polustrukturiranih intervju su pohranjeni u obliku WMA datoteke, te izvezeni u NVivo program radi obrade i pohranjeni u NVPX obliku. Podaci izvezeni u PLS program radi obrade bit će pohranjeni u SPLSP obliku.</p>
	Koju ćete dokumentaciju i metapodatke ustupiti osim podataka? (navedite koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u	<p>S obzirom na to da se Set 1 podataka sastoji od preuzetih javno dostupnih godišnjih financijskih izvještaja listanih poduzeća u Hrvatskoj, dodatna dokumentacija obuhvaća samo informacije o uzorkovanju, jedinici analize, načinu prikupljanja podataka, stupnju odaziva, vremenskom te prostornom obuhvatu, te kodnu knjigu s opisom varijabli i oznaka vrijednosti.</p> <p>Za Set 2 podataka, u dodatnoj dokumentaciji će se nalaziti upitnik korišten za prikupljanje podataka putem ankete i intervju, te pozivna pisma poslana sudionicima i upute sudionicima za anketu. Kao i za prvi set podataka, u dodatnu</p>

	budućnosti te koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)	dokumentaciju će biti uključene informacije o uzorkovanju, jedinici analize, načinu prikupljanja podataka, stupnju odaziva, vremenskom te prostornom obuhvatu, te kodna knjiga s opisom varijabli i oznakama vrijednosti.
2.	Pravna i sigurnosna pitanja	
	Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali privolu? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu zaštite osjetljivih podataka (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)?	Pri izvedbi ovog projekta neće se kršiti etička načela. U Setu 2 podataka, koji uključuje provođenje ankete i polustrukturiranog intervjua, projekt poštuje sva ograničenja i zahtjeve kako je utvrđeno Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine, 42/2018). Rezultati provedenog istraživanja bit će objavljeni isključivo u zbirnom obliku i bez ikakve mogućnosti identificiranja pojedinačnih sudionika. Svi sudionici su obaviješteni o tome u pisanom ili usmenom obliku prije početka sudjelovanja u istraživanju uz informacije o autoru istraživanja, vrsti i opsegu prikupljenih podataka i ciljevima obrade. Također, istaknuta im je mogućnosti odustajanja od sudjelovanja na projektu u bilo koje vrijeme, bez ikakvih posljedica, kao i u slučaju odbijanja sudjelovanja.
	Kako će se regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost pohrane osjetljivih podataka?	Svi podaci iz Seta 1 i Seta 2 će se obrađivati i njima upravljati u zaštićenom nemrežnom okruženju, korištenjem Asus Zenbook prijenosnog računala nabavljenog za potrebe realizacije ovog projekta. Pristup računalu je zaštićen korisničkim imenom i lozinkom svakog pojedinačnog člana istraživačkog tima. Kod Seta 2 podataka, svi sudionici ankete i sugovornici u intervjuu su izrazili pisanu/usmenu suglasnost za sudjelovanje u istraživanju. U cilju osiguranja anonimnosti, u anketi nisu traženi nikakvi podaci iz kojih bi se mogao otkriti identitet sudionika, a nakon izvoza audio zapisa s polustrukturiranih intervjua u NVivo program, izvorne WMA datoteke su uništene programom za temeljito brisanje (NIUBI Partition Editor).
	Kako ćete upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licencije primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?	U Setu 1 se koriste podaci preuzeti sa stranica Zagrebačke burze, i kao takvi javno su dostupni svim zainteresiranim korisnicima. Jedinstvena baza očišćenih, validiranih i transformiranih podataka rezultat je rada članova istraživačke grupe na ovom projektu te članovi polažu autorska prava na nju. U takvom obliku podaci su dostupni samo za korištenje u znanstvene svrhe, a s obzirom na planirano korištenje u budućim analizama, smatra se neprikladnom za dijeljenje jer bi to ugrozilo komparativnu prednost autora stečenu izradom baze. U Setu 2 se koriste anonimizirani podaci prikupljeni putem anketa i polustrukturiranih intervjua. Kako od sudionika ankete i sugovornika u intervjuu nije osigurana pisana/usmena suglasnost za buduće dijeljenje podataka, podaci nisu prikladni za dijeljenje i koristit će se isključivo u analizama za potrebe izrade znanstvenih radova na ovom projektu. Svi autori su suglasni da će se izrađena baza podataka podijeliti isključivo na zahtjev časopisa u kojima će se objaviti članci proizišli iz analiza provedenih na podacima iz baze. Ostali problemi intelektualnog vlasništva će se u rješavati prema preporukama Ekonomskog fakulteta u Splitu.
3.	Pohrana i čuvanje podataka	
	Kako će podaci biti pohranjeni i kako će biti napravljena sigurnosna kopija podataka (<i>backup</i>) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspolazete?	Podaci iz Seta 1 i Seta 2 se pohranjuju i izrađuju sigurnosne kopije na četiri mjesta različitim dinamikom, i to: <ul style="list-style-type: none"> • na prijenosnom računalu Asus Zenbook koji služi za provođenje analiza, po dnevnom završetku rada • na stolnom računalu u uredu člana istraživačkog tima koji je proveo analizu, po dnevnom završetku rada • na stolnom računalu u uredu glavnog istraživača za sve članove istraživačkog tima, tjedno

	Kojim se procedurama koristite za sigurnosnu kopiju (<i>backup</i>)?	<ul style="list-style-type: none"> na eksternom disku pohranjenom kod glavnog istraživača za sve članove istraživačkog tima, tjedno
	Koji je vaš plan čuvanja podataka? U kojim će se formatima čuvati?	Svi podaci će se čuvati najmanje tri godine nakon završetka projekta na prijenosnom računalu projekta i na eksternom disku pohranjenom kod glavnog istraživača za sve članove istraživačkog tima. Podaci će biti čuvani u dva oblika, u izvornom obliku u kojem su preuzeti sirovi podaci (XLS) te u obliku pogodnom za obradu u odgovarajućim programima (DTA, NVPX, SPLSP).
4.	Dijeljenje i ponovna uporaba podataka	
	Kako i gdje će se podaci dijeliti? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti podatke? Kako će potencijalni korisnici doznati za podatke?	Za potrebe objava članaka, podaci će se podijeliti na zahtjev časopisa u kojima će radovi biti podneseni na objavu u svrhu provjere vjerodostojnosti istraživanja i dobivenih rezultata, a dvogodišnji embargo nam jamči prvenstvo korištenja podataka. Po završetku projekta, glavni istraživač će sirove podatke podijeliti putem institucijskog repozitorija Ekonomskog fakulteta u Splitu uspostavljenog u nacionalnom sustavu DABAR, koji podržava FAIR načela i gdje se pohranjuju i publikacije proizišle iz projekta. Podaci će biti objavljeni pod CC0 licencom.
	Ako postoje podaci koji se ne smiju dijeliti (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravila, povjerljivošću i sl.), pojasnite razloge ograničenja.	Po završetku projekta, podaci iz Seta 1 pohranit će se u institucijskom repozitoriju Ekonomskog fakulteta u Splitu uspostavljenom u nacionalnom sustavu DABAR na 12 mjeseci, uz embargo koji nam jamči prvenstvo korištenja neophodno za buduće analize. Podaci iz Seta 2 neće se pohranjivati u repozitorij po završetku projekta, zbog toga što od sudionika ankete i sugovornika u intervjuu nije osigurana pisana/usmena suglasnost za buduće dijeljenje podataka.
	Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima FAIR-a.	Repozitorij DABAR postupa s podacima prema načelima FAIR-a.
	Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).	Dabar (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji) je ključna komponenta podatkovnog sloja nacionalne e-infrastrukture Republike Hrvatske koja ustanovama i drugim dionicima iz sustava znanosti i visokog obrazovanja rješava tehnološke preduvjete potrebne za sustavnu brigu o digitalnoj imovini. Dabar omogućava jednostavnu uspostavu i održavanje većeg broja pouzdanih i interoperabilnih institucijskih i tematskih digitalnih repozitorija i arhiva bez troškova za ustanove - korisnike Dabra. Nastao je okupljanjem većeg broja institucija i pojedinaca iz akademske zajednice, a Srce se u daljnjem razvoju Dabra i nadalje oslanja na suradnju i podršku šire zajednice - ustanova i pojedinca iz sustava znanosti i visokog obrazovanja. (izvor: https://dabar.srce.hr/dabar)

Ref:

[1] Celjak, D., Dorotić Malić, I., Matijević, M., Poljak, Lj., Posavec K. i Turk, I.: „Istraživački podaci - što s njima?“ [Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima | Digitalni repozitorij Srca \(unizg.hr\)](#)